

JÄTEKULJETUSJÄRJESTELMÄ-MUUTOSAİKATAULU JA PÄÄTÖKSEN TEKEMINEN / Jätehuollon kaksoisjärjestelmästä poistuminen Mikkelin kaupungin alueella

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan järjestää: Kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena (jätelaki 36 §), jolloin kunnallinen jäteyhtiö huolehtii jätteenkuljetuksen kilpailuttamisesta hankintalain mukaisesti siten, että kuljetusyrittäjillä on tasapuoliset mahdollisuudet osallistua kunnan jätehuoltopalveluiden tuottamiseen. Sopimussuhde syntyy kunnallisen jäteyhtiön ja kuljetusyrittäjän välillä. Kyseessä on kiinteistön haltijalle tarjottava julkisoikeudellinen palvelu, josta perittävä maksu määrätään kunnan jätetaksan mukaisesti. Kuljetushinta ja mahdollisten lisäpalvelun kustannukset määräytyvät yhteiskilpailutuksen perusteella, ei kuljetusyrittäjän itsenäisesti päättämänä.

Jätteenkuljetus voidaan järjestää myös kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena (jätelaki 37 §), jolloin kiinteistön haltija sopii itse valitsemansa kuljetusyrittäjän kanssa jätteen kuljetuksesta järjestämästään keräyspaikasta kunnan määräämään vastaanottopaikkaan. Kyseessä on kiinteistön haltijan ja kuljetusyrittäjän välinen yksityisoikeudellinen sopimus, jossa kuljetusyrittäjä perii kuljetuspalveluista yksityisoikeudellisen maksun. Jätehuoltoviranomainen hyväksyy taksan jätteenkäsittelyn osalta. Kuljetusyrittäjä määrittelee kuljetushinnat itsenäisesti.

Mikkelissä on käytössä kaksoisjärjestelmä jätteenkuljetuksessa. Jätteenkuljetus on järjestetty kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena taajama-alueilla ja kunnan järjestämänä haja-asutusalueilla sekä Haukivuoren, Suomenniemen että Kirkonvarkauden alueella.

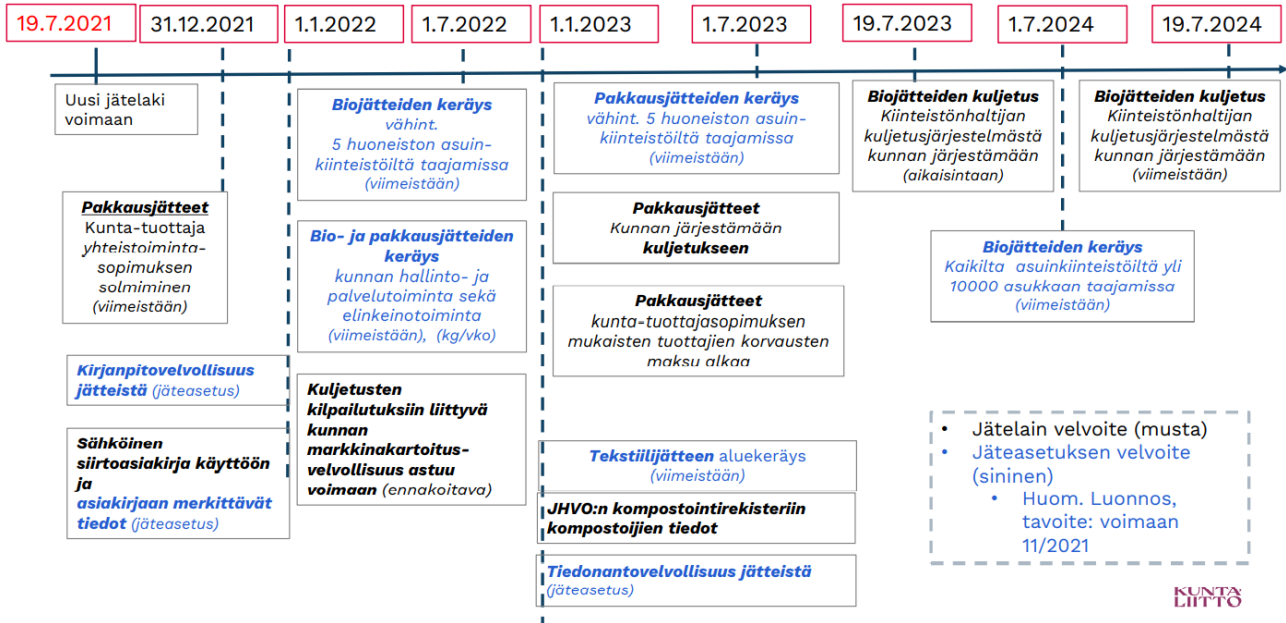
Uusi jätelaki/ 19.7.2021 siirsi kunnan vastuulle kaikkien jätejakeiden jätehuollon pl. sekajätteet kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla siirtymäaikojen jälkeen.

Kuljetusjärjestelmäsiassa voidaan jatkossa päättää vain sekajätteen osalta. Siirtymäaika alkaa jätehuoltoviranomaisen päätöspäivästä. Sen on oltava vähintään 3 vuotta päätöksestä eli viranomaisen tulee päätöksessään määritellä päivämäärä, jolloin kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa ja kunnan järjestämä kuljetus alkaa. Viranomainen voi päätöksessään määritellä muunkin päivän kuin tasan 3 vuotta päätöksestä. Jätelain 37 § (15.7.2021/714) mukaisesti kunta voi lisäksi päättää aikaisemmasta lakkaamisajankohdasta alueella, jolla jätteenkuljetuspalvelua ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

MERKITTÄVIMMÄT JÄRJESTELMÄTASON MUUTOKSET LAINSÄÄDÄNNÖN VELVOITTAMANA

- Bio- ja pakkausjätteiden kuljetus kunnan järjestämäksi
  - 1) biojätteet aikaisintaan 19.7.2023, viimeistään 19.7.2024
  - 2) pakkausjätteet 1.7.2023
- Erilliskeräysvelvoitteiden tuominen jätelakiin ja -asetukseen
  - 1) biojäte kaikilta kiinteistöiltä yli 10 000 asukkaan taajamissa
  - 2) vähimmäiskeräysrajat asumiselle ja hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle alkaen 7/2022
- Pakkausjätteiden kiinteistökeräyksessä kuntien ja pakkaustuottajien lakisääteinen yhteistoimintavelvoite

JÄTELAIN JA -ASETUKSEN MÄÄRÄAIKOJA

HINTAPOIMINTOJA / SEKAJÄTEASTIAN TYHJENNYSHINTA (ei sis. jätteenkäsittelymaksua)

Sekajäteastian tyhjennys hinta (alv 24%), ei sis. Jätteenkäsittelymaksua

2020	Sekajäteastian (240 l) tyhjennys hinta (alv 24%)	Sekajäteastian (660 l) tyhjennys hinta (alv 24%)
Mikkeli taajama kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ka.	5,66	7,48
Mikkeli haja / kunnan järjestämä jätteenkuljetus Metsäsairila	4,57	4,57
Mikkeli taajama Metsäsairila	2,62	2,62
Kotka	2,78	2,24
Kouvola	3,37	3,11
Joensuu	3,55	3,55
Kuopio	2,85	2,85
Pieksämäki	2,85	2,85
Jyväskylä	2,22	2,01

ASIAN VALMISTELU, LAUTAKUNTAKÄSITTELY SEKÄ PERUSTEET PÄÄTÖKSENTEOLLE

Mikkelin kaupungin alueella nousi tarpeelliseksi vuonna 2020 tehdä päivitetty selvitys jätehuollon tilanteesta ja mahdollisista tarpeellisista toimenpiteistä liittyen jätehuoltopalvelujen toteuttamiseen. Tarpeellisuus pohjautui ajankohtaiseen tilanteen päivittämiseen, jätelainsäädännön muuttumiseen sekä palvelutoiminnan kehittämiseen ja Mikkelin kaupunkistrategian kestävä kasvun ohjelman tavoitteiden huomioimiseen.

Yleisesti asiaa on tarkasteltu sekä valmisteltu useampia vuosia ja asiaan liittyen on laadittu erilaisia selvityksiä. Jätehuoltoviranomaisen puolesta viranhaltijatyönä on tehty tilannekartoitusta sekä seurattu valtakunnallisia toimintakäytäntöjä parhaiden menetelmien valitsemiseksi. Kuljetusjärjestelmää on arvioitava määräajoin ja yleisesti tulee tarkastella täyttyvätkö jätelain edellytykset.

Kaupunkiympäristölautakunta (nyk. Kaupunkikehityslautakunta) päätti kokouksessaan 15.6.2021 aloittaa kuulemisen ja osallistamisen jätehuollon kaksoisjärjestelmäasiassa. Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä on toteutettu kuuleminen sekä osallistaminen elo-syyskuussa 2021, joka koski jätekuljetusten kaksoisjärjestelmästä poistumista Mikkelin kaupungin alueella ja jätteen keräyksen sekä jätteen kuljetuksen siirtämistä kunnan palvelutoiminnaksi siirtymäaikaisten jälkeen. Asia etenee kaupunkikehityslautakunnan päätöksentekoon joulukuussa 2021.

KUULEMINEN JA OSALLISTAMINEN: Jätehuollon kaksoisjärjestelmästä poistuminen Mikkelin kaupungin alueella

Kuuleminen ja osallistaminen toteutettiin elo-syyskuussa 2021 Mikkelin kaupungin käytäntöjen mukaisesti. Lainsäädännöllisesti ennen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä tai muuttamista varataan kaikille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja lausua mielipiteensä asiasta (jätelaki 38 §). Asiassa on mahdollisuus hallintolain 41 § mukaisesti vaikuttaa.

Kuulemiskäytäntöjen mukaisesti valmisteluaineisto (taustamuistio liiteasiakirjoineen) oli nähtävillä Mikkelin kaupungin asiointipisteissä sekä sähköisesti kaupungin www-sivustolla. Asiasta julkaistiin useampia lehtikirjoituksia sekä tiedotteita tiedotusvälineissä ja kaupungin some- viestintäkanavissa. Viralliset kannanotot tuli jättää kirjallisesti Mikkelin kaupungin kirjaamoon. Kuulemisaikana julkaistiin kaksi ilmoitusta asian vireilläolosta yleisessä lehdessä.

Määräaikaan mennessä vastaanotettiin seitsemän (7) kannanottoa / lausuntoa kuljetusjärjestelmä -asiasta, lisäksi kaksi kirjallista muuta palautetta / tiedustelua jäteasioihin liittyen. Näiden lisäksi lausunnot asiassa antoivat Miksei Oy sekä Mikkelin Seudun ympäristöpalvelut. Lisäksi Mikkelin kaupungin jätehuoltoviranomainen pyysi kuntien jätelaitoksia edustavalta Suomen Kiertovoima ry:ltä (KIVO) lausunnon valmistelun alla olevasta asiasta (jätehuollon kaksoisjärjestelmästä poistuminen).

Vastaanotetut viralliset kannanotot (tallennettu [MliDno-2021-2533, Jätteenkuljetusjärjestelmän uudistus](#)):

Kannanotto Mikkelin kaupungin jätehuollon kaksoisjärjestelmästä luopumiseen 30.9.2021 – K. A. ja V.M

Lausunto Mikkelin kaupungin jätehuollon kaksoisjärjestelmästä luopumiseen - Etelä-Savon yrittäjät

Kannanotto Mikkelin kaupungin kuljetusjärjestelmä 29.9.2021 - Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

Kannanotto jätehuollon kaksoisjärjestelmä 29.9.2021 - RL-Palvelut Oy

Lausunto jätteenkuljetusten kaksoiskuljetusjärjestelmästä 29.9.2021 - L & T Ympäristöpalvelut Oy

Lausunto, korjattu Mikkelin jätteenkuljetusjärjestelmästä 29.9.2021 – SKAL

Lausunto Mikkelin jätteenkuljetusjärjestelmästä 29.9.2021 - SKAL Ympäristöyritykset ry

Kannanotto jätehuollon kaksoisjärjestelmän poistumisesta 8.9.2021 – T.S.

Mielipide roskapöntön sijainnista Maaherrankadulla 4.8.2021 – F. R.

Lausunto jätteen kaksoisjärjestelmästä luopumisesta 8.7.2021 - Mikkelin seudun ympäristöpalvelut

Lausunto jätteen kaksoiskuljetusjärjestelmästä luopumisesta 30.9.2021- Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy

KIVORY lausunto 2021-11-8_JHV_Mikkeli.pdf

Kuulemis- ja osallistamisaikana kaupungin www-sivustolla oli avoina avoin palautekanava kyselytutkimuksella kuljetusjärjestelmäasiaan liittyen. Asiassa kysyttiin: Pitäisikö mielestäsi jätehuollon kaksoisjärjestelmästä poistua Mikkelin alueella, ja siirtää jätteenkeräys ja jätekuljetukset kunnan palvelutoiminnaksi? Kyselyyn saapui määräaikaan mennessä 593 vastausta.

Ei	Kyllä	(tyhjä)	Kaikki yhteensä
293	295	5	593

Ko. kyselyssä palautetta oli mahdollista jättää anonymisti. Koska palautteen antajan ei edellytetty rekisteröityvän / tunnistautumista ei edellytetty, on mahdollista että sama vastaaja on jättänyt useamman vastauksen. Perusteluja vastauksissa annettiin yhteensä 351 kpl.

Vastaukset	Perusteluja vastaukselle
Ei	232
Kyllä	119
Kaikki yhteensä	351

Perusteluina ei-vastauksissa nousi esiin hinta tai kustannusten nousu yleensä, palvelun laadun mahdollinen heikkeneminen, halu kilpailuttaa itse palveluntuottaja (69), sekä paikallisuus (33). Lisäksi ei vastauksen anteiden perusteluissa tuotiin esiin tyytyväisyys nykyjärjestelmän toimivuuteen (56).

Kyllä vastauksien perusteluissa esiin nousi palvelun tehostuminen ja kustannustehokkuus nykymalliin verrattuna. Suuri osa kyllä-vastaajista piti nykymallia kalliina. Osa kyllä vastaajista odottaa saavansa kaikki palvelut yhdeltä toimijalta edullisemmin valmiiksi kilpailutettuna. Ympäristönäkökulmilla vastaustaan perusteli 17 kyllä -vastaajaa.

PÄÄTÖKSENTEON EDELLYTYKSET

Yleisesti jätehuoltoviranomaisen toimivaltaan kuuluu päättää siitä, järjestetäänkö kiinteistöittäinen jätteenkuljetus kunnassa tai sen osassa kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Mikkelin kaupungin jätehuoltoviranomaisena toimiva kaupunkikehityslautakunta ratkaisee asian itsenäisesti.

Jätelain muutosta (714/2021) valmistelleen ympäristöministeriön jätelakityöryhmän mietinnössä todettiin, että tiukentuvien yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteiden saavuttaminen vaatii uusien ohjauskeinojen käyttöönottoa ja merkittäviä muutoksia kansallisen yhdyskuntajätehuollon käytäntöihin. Jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmästä luopuminen on välttämätön edellytys yhdyskuntajätehuollon kierrätystavoitteisiin pääsemisessä.

Tehdyissä asiantuntijaselvityksissä (esimerkiksi Suomen Ympäristökeskuksen tuottama ”JÄTEKIVA” 3) on myös todettu, että ainoastaan kunnan järjestämässä kaikkien kiinteiden jätelajien kuljetuksessa kunnan on mahdollista toimeenpanna erilliskeräysvelvoitteet kattavasti, tehokkaasti ja kasvavan logistiikan ympäristövaikutukset minimoiden, hyödyntäen kaikkia käytettävissä olevia keinoja. Näitä keinoja ovat muun muassa lajitteluun kannustava jätetaksa, keräysmenetelmien, kuten yhteis- ja monilokerokeräyksen laaja ja systemaattinen kehittäminen sekä hyödyntäminen ja jätteenkuljetusten logistiikan kokonaisvaltainen suunnittelu. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen mahdollisuuden poistaminen myös parantaa mm. liittymisvelvollisuuden, jätehuoltomääräysten ja erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisen seurannan mahdollisuuksia. Yleisesti kuntaurakoiden kilpailuttaminen tarjoaa jatkossa vakaita työmahdollisuuksia niin uusille kuin jätealalla jo toimiville yrityksille.

Mikkelin kaupungin kestävän kehityksen ohjelman keskeiset kestäväan kehitykseen ja kiertotalouden edistämiseen liittyvät toimenpiteet ovat:

- Liikennepäästöjen vähentäminen
- Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen
- Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
- Resurssitehokkuus (bio- ja kierrätystalous)
- Kestävä kehitys ja ilmastonmuutoksen torjunta

Jätteenkuljetusjärjestelmän osalta, kun kokonaisuus yhden toimijan hallinnassa, on mahdollista vaikuttaa edellä kirjattuihin: liikennepäästöjen vähenemiseen (vähemmän ajoja, puhtaammat polttoaineet) ja pohjavesiriskien vähenemiseen (polttoaineen valinta). Resurssitehokkuutta on mahdollista nostaa mm. 2 lokerojäteautoilla ja kokonaisuuden ollessa yhdellä toimijalla on mahdollista suunnitella asiaa kokonaisuutena. Yleisesti kestäväan kehityksen ja ilmastonmuutoksen kannalta mm. hiilidioksidipäästöjen vähentyminen on merkityksellistä.

Jätelain 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa tuodaan esiin, että jätteenkuljetusjärjestelmästä päätettäessä tulee kiinnittää huomiota muun ohella siihen, että jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa ja tukee jätehuollon alueellista kehittämistä. Momentin 3 kohdan mukaan asiassa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, miten päätös vaikuttaa viranomaisten toimintaan.

Siirryttäessä pois jätehuollon kaksoisjärjestelmästä Mikkelin kaupungin alueella, siirtymäaika on vähintään kolme (3) vuotta päätöksenteosta.